

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
“УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА”**

**Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра управління та адміністрування**

ЗАТВЕРДЖУЮ

проректор з методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО

“1” вересня 2023 р.

**ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ І НАУКИ
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Галузь знань	<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>051 Економіка</i>
Освітня програма	<i>Економіка</i>
Освітній рівень	<i>третій (доктор філософії)</i>
Статус дисципліни	<i>базова</i>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри
управління та адміністрування
Протокол № 1 від 31.08.2023 р.

Завідувач кафедрою

Наталія ГАВАДЗИН

Розробник:

(к.ф.н., доцент,)

Олег САВЧУК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОП «Економіка»

Наталія ЛУЦЬКА

СХВАЛЕНО НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЮ РАДОЮ

Голова Науково – методичної ради
ЗВО «Університет Короля Данила»
Протокол № 1 від 01 вересня 2023 р.

Ярослав ШТАНЬКО

Е-mail	oleh.savchuk@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	кафедра психології та суспільствознавчих дисциплін, 303 а
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/person/oleh-savchuk
Сторінка курсу в СДО	СДО

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни.

Філософія освіти і науки сприяє формуванню в аспірантів наукового світогляду, критичного світосприйняття, знання про сучасну філософську парадигму в освіті і науці, загальносвітові тенденції і тренди у цій галузі, уміння, що створюють необхідне філософське й аксіологічне підґрунтя для здійснення фахової науково-дослідної роботи, її презентації науковій спільноті, комерціалізації наукових результатів. Розуміння філософської специфіки сучасних освітньо-наукових проблем допоможе аспірантам легко долучатися до професійної діяльності, втілювати наукові знання у практичну площину, сприятиме розвитку раціонального і творчого мислення.

Мета - набуття аспірантами теоретичних знань та практичних навичок щодо здійснення загальнофілософської рефлексії, у процесі якої вони уміли б правильно формулювати проблеми, розробляти та обґрунтовувати шляхи та методи їх ефективного вирішення. Опанування предметом дисципліни сприятиме правильній організації, успішному написанню та захисту кваліфікаційної роботи на здобуття освітньо-наукового ступеня «доктор філософії».

Завдання - висвітлити теоретико-методологічні основи сучасної філософії освіти і науки в Україні та світі, таким чином сформувавши теоретичне і практичне підґрунтя для ефективного, кваліфікованого проведення наукових досліджень аспірантами; ознайомити аспірантів з основними підходами до вирішення освітньо-філософських проблем, можливими та адекватними з наукової точки зору відповідями на головні світоглядно-цивілізаційні виклики сьогодення; акцентувати увагу здобувачів на особливостях застосування фундаментальних положень у процесі написання статей, дисертацій на здобуття освітньо-наукового ступеня доктор філософії.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспіранти повинні **знати**:

- сутність і види головних освітньо-філософських підходів сучасного наукового дискурсу;
- основні моделі філософської рефлексії за обраними галузями знань і напрямками підготовки;
- специфіку й особливості філософської наукової інтерпретації освітнього розвитку на сучасному етапі;
- характерні риси філософського обґрунтування евристичної діяльності;
- основні тенденції розвитку сучасних освітньо-філософських моделей;
- взаємозалежність понять «освіта», і «наука» у процесі філософської рефлексії;
- загальнофілософські підходи до публічного виступу з науковим повідомленням чи науковими доповідями;
- способи ведення наукової дискусії та полеміки;
- способи впровадження результатів наукових досліджень в практичну діяльність.

В результаті вивчення дисципліни здобувач освіти повинен **вміти**:

- по-філософськи обґрунтувати результати наукового дослідження;

- узагальнювати, систематизувати і класифікувати теоретичний та емпіричний матеріал;
- критично оцінювати наявні освітньо-філософські підходи до досліджуваної проблеми та виявляти мало вивчені або залишені поза увагою аспекти;
- застосовувати загальнофілософську методологію і методіку наукового пошуку та дослідження;
- використовувати можливості інформаційних технологій, інформаційно-пошукових систем, баз даних, інших спеціальних комп'ютерних програм для отримання, накопичення, зберігання та використання інформації у науковій діяльності;
- аналізувати і порівнювати явища і факти, виявляти їх властивості, характеристики, тенденції;
- визначати теоретичну і практичну значущість результатів наукового дослідження;
- публічно виступати, презентуючи наукові досягнення, вести наукову дискусію та полеміку;
- здійснювати апробацію власних досліджень через їх застосування у освітньому процесі та практичній діяльності.

ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИПУСКНИКА

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ЗК 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, формування критичного наукового світогляду, застосування системного підходу в наукових дослідженнях на рівні доктора філософії.	<p>PHC-1. Визначати наукову проблему в галузі права, формулювати наукові гіпотези, об'єкт і предмет, мету та завдання наукового дослідження</p> <p>PHC-5. Застосовувати комплексні та міждисциплінарні підходи у фундаментальних та прикладних дослідженнях.</p>
ЗК 2 Здатність продукувати нові ідеї (креативність), обґрунтовувати та відстоювати їх.	PHC-10. Встановлювати загальні закономірності і тенденції розвитку освітніх явищ, визначати проблеми філософського обґрунтування освіти і науки, надавати науково обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення національної освітньої системи.
ЗК 4 Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність з	PHC-12. Демонструвати високу педагогічну майстерність, викладати на належному науково-методичному

<p>урахуванням сучасного стану філософської науки, уміння використовувати новітні педагогічні методи та прийоми, у тому числі залучення здобувачів освіти до самостійних досліджень та інші інтерактивні методики.</p>	<p>рівні навчальні дисципліни відповідно до профілю освітньо-наукової спеціалізації</p>
<p>ФСК 1 Здатність до розв'язання комплексних проблем функціонування національного освітньої системи загалом та певної її галузі зокрема на основі аналізу сучасних та прогнозування нових тенденцій розвитку філософії освіти і науки.</p>	<p>РНС-4. Застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи у наукових розвідках та при апробації результатів досліджень.</p>
<p>ФСК 2 Здатність застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи в освітньо-філософських дослідженнях.</p>	<p>РНС-12. Демонструвати високу педагогічну майстерність, викладати на належному науково-методичному рівні навчальні дисципліни відповідно до профілю освітньо-наукової спеціалізації. РНС-13. Демонструвати академічну добросовісність, діяти відповідно до вимог Кодексу академічної етики університету.</p>
<p>ФСК 7 Здатність до презентації результатів наукових досліджень відповідно до профілю освітньо-наукової підготовки з використанням сучасних освітньо-філософських трендів.</p>	<p>РНС-9. Здійснювати презентацію результатів науково-дослідних розробок з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1
Семестр	1

Кількість кредитів ECTS	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	14 (в годинах)	
	семінари	16 (в годинах)	
Самостійна робота		30 (в годинах)	
Форма підсумкового контролю	екзамен (30 годин)		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Англійська мова за професійним спрямуванням	Методологія наукових досліджень
	Педагогіка і психологія вищої школи
	Проблеми теорії держави і права
	Сучасні тенденції методології дослідження в галузі права
	Менеджмент інновацій
	Актуальні проблеми цивільного права України

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Перелік тем лекційного матеріалу

Тема 1. Філософія освіти і науки, її зміст і значення.

1. Поняття і предмет філософії освіти і науки.
2. Роль освіти і науки у житті людини.
3. Самоствердження людини через освітню і наукову діяльність.
4. Філософське осмислення гендеру в освіті і науці.
5. Академічна культура: принципи і цінності.

Тема 2. Феномен наукового знання.

1. Головні концепції філософії науки.
2. Характерні риси наукового знання.
3. Розвиток наукового знання на сучасному етапі.

Тема 3. Історична еволюція філософії освіти і науки.

1. Історична періодизація освітньо-наукового процесу.

2. Основні ареали розвитку освіти і науки.
3. Філософсько-світоглядні підходи в наукових дослідженнях.
4. Динаміка розвитку науки на сучасному етапі.
5. Поліпарадигмальність як метаметод сучасної філософії освіти і науки.

Тема 4. Теоретичні та практичні аспекти філософії науки.

1. Співвідношення метатеорії і практичної значущості у філософії освіти і науки.

2. Дисциплінарні кола теоретичної і практичної філософії.

Тема 5. Становлення філософського аналізу науки.

1. Визначення логіки і методології наукового знання.

2. Характеристика аналітичної філософії.

Тема 6. Природа наукового аналізу.

1. Взаємодія власних і невласних підстав теорії.

2. Особливості аналізу мови теорії.

Тема 7. Теорія науки та її обґрунтування.

1. Визначення теорії науки, її структура та функції.

2. Концепції обґрунтування підстав теорії науки.

3. Дискусія та інші форми наукового спілкування.

Тема 8. Теоретична філософія серед інших форм філософії.

1. Визначення теоретичної філософії.

2. Особливості есеїстичної філософії.

3. Характерні риси мистецької філософії.

Зміст семінарських занять

Тема 1 *Філософія освіти і науки, її зміст і значення* (2 год)

Заняття 1 *Філософія освіти і науки, її зміст і значення* (2 год)

Тема 2 *Феномен наукового знання* (2 год)

Заняття 2 *Феномен наукового знання* (2 год)

Тема 3 *Історична еволюція філософії освіти і науки* (2 год)

Заняття 3 *Історична еволюція філософії освіти і науки* (2 год)

Тема 4 *Теоретичні та практичні аспекти філософії науки* (2 год)

Заняття 4 *Теоретичні та практичні аспекти філософії науки* (2 год)

Тема 5 *Становлення філософського аналізу науки* (2 год)

Заняття 5 *Становлення філософського аналізу науки* (2 год)

Тема 6 *Природа наукового аналізу* (2 год)

Заняття 6 *Природа наукового аналізу* (2 год)

Тема 7 *Теорія науки та її обґрунтування* (2 год)
Заняття 7 *Теорія науки та її обґрунтування* (2 год)

Тема 8 *Теоретична філософія серед інших форм філософії* (2 год)
Заняття 8 *Теоретична філософія серед інших форм філософії* (2 год)

Зміст самостійної роботи студентів
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Філософія освіти і науки»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.	30	
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	3	
Підготовка до семінарських занять та контрольних заходів	4	
Підготовка звітів з практичних робіт	-	
Підготовка до поточного контролю	7	
Опрацювання матеріалу винесеного на самостійне вивчення	16	

ПОЛІТИКА КУРСУ

1) Визначення системи організаційно-управлінських та навчально-методичних заходів, що реалізуються ЗВО «Університет Короля Данила» із метою забезпечення здобуття якісної вищої освіти та задоволення освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб регламентується **ПОЛОЖЕННЯМ «Про організацію освітнього процесу»**

2) Корпоративна культура УКД ґрунтується на колективних цінностях та визначає основні орієнтири поведінки усіх представників (адміністрації, професорсько-викладацького складу, співробітників та студентів), що відображено у **КОДЕКСІ КОРПОРАТИВНОЇ ЕТИКИ ЗВО «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**; **Правилах поведінки здобувачів освіти ЗВО «УКД»**; **Правах та обов'язках учасників освітнього процесу ЗВО «УКД»** та **Правилах внутрішнього розпорядку ЗВО «УКД»**.

3) Система забезпечення якості вищої освіти регламентується **ПОЛОЖЕННЯМ «Про систему забезпечення якості вищої освіти ЗВО «УКД»**

4) Дотримання академічної доброчесності забезпечується дотриманням **ПОЛОЖЕННЯМ «Про академічну доброчесність ЗВО «УКД»**

5) Визначення основних умов для ефективної організації та контролю за виконанням самостійної роботи здобувачами освіти регламентується **ПОЛОЖЕННЯМ «Про організацію самостійної роботи здобувачів освіти у ЗВО «УКД»**. 7

6) Система контролю якості знань студентів, сприяння формуванню системних і систематичних знань та ритмічній самостійній роботі студентів упродовж семестру та усього періоду навчання розкрита у **ПОЛОЖЕННІ «Про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання та визначення рейтингу здобувачів освіти»**

7) Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до **«Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій»**.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі 05 Економіка.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціальноекономічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.	Лекція, демонстрування, індуктивний, дедуктивний, аналітичний, синтетичний, порівняння, узагальнення, конкретизація, дослідницький, інтерактивні методи (кейсметод, банк ідей, мозковий штурм, ділові ігри, бесіда-діалог)	Поточний контроль, усний контроль, письмовий контроль, тестовий контроль, екзамен
РН2. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.		
РН05. Пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.		

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється

«Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація поточного контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали - “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі.

Використовуються такі підходи до оцінювання рівня знань студентів під час аудиторної роботи: поточний, усний, письмовий, тестовий контроль.

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий контроль знань у формі екзамену проводиться у вигляді комп'ютерного тестування. За результатами підсумкового контролю (екзамен) студент може отримати 40 балів.

Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен і повинні йти на перездачу. Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно Шкали оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %
Національна диференційована шкала	
Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Національна недиференційована шкала	
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59
Шкала ECTS	
A	90 – 100
B	83 – 89

C	75 – 82
D	67 – 74
E	60 – 66
FX	35 – 59
F	0 – 34

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку. Об'єктивність процедур проведення контрольних заходів забезпечується відмежуванням результатів поточного контролю від результатів підсумкового контролю.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Базалук О. О. Філософія освіти: навчально-методичний посібник. Київ: «Кондор». 2010. 121 с.
2. Гнатюк Я. С., Рохман Б. М., Савчук О. І. Філософія освіти і науки. Методологічні та теоретичні проблеми філософії. Івано-Франківськ: «Симфонія форте». 2018. 116 с.
3. Добронравова І. С. Новітня західна філософія науки. Київ: «ПАРАПАН». 2008. 124 с.
4. Лісовий В. С. Практична філософія. Київ: «Центр практичної філософії». 2006. 123 с.
5. Хоружий Г. Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Тернопіль: «Навчальна книга». 2016. 133 с.

Додаткова література

1. Клепко С.Ф. Філософія освіти в європейському контексті / С.Ф.Клепко. – Полтава: ПОШПО, 2006.
2. 4.Клепко С.Ф. Конспекти з філософії освіти / С.Ф.Клепко. – Полтава: ПОШПО, 2007.
3. Філософія освіти: навч. посібн. / За заг. ред. В.Андрущенка. – К.: Вид-во НПУ ім.М.П, Драгоманова, 2009.
4. Філософія науки/І. М. Гоян, І. С. Матвієнко, С. В. Сторожук; за ред.. С. В. Старожук. – Івано-Франківськ; Стефанія форте, 2016.
5. Основи практичної філософії. Підручник для студентів вищих навчальних закладів / Наук. ред. Лой А.М.. – К.: Видавець Салій В.В., 2016